

Zoek het beest

Roland sluit met de V-Combo VR-09 aan in het rijtje Nord Electro 4D en Hammond SK1. De VR-09 is een stuk goedkoper, maar zijn de piano's, synths en orgelsounds ook concurrerend?

door Alex Buurman > alex@interface.nl

Wat eerst nog een lumineus idee was, is inmiddels een beproefd concept: een klavier met individueel bedienbare secties voor piano, orgel en synthesizer. Wie ermee begonnen is, is onduidelijk. Momenteel is de meest opvallende synth met drie volledig onafhankelijke secties de Nord Stage, en de Nord Electro's hebben het concept inmiddels geërfd. GEM produceerde in de vorm van de Promega jaren daarvoor al synths met losse secties, en Yamaha maakte in de jaren tachtig de SK-serie, met los bedienbare secties voor orgel, polyfone synth, strings, monofone synth en bass. Toen al erg handig, maar de wereld was er nog niet klaar voor. Nu kan blijkbaar niemand meer achterblijven. Denk aan de superhandige Korg PS60, die maar liefst zes afzonderlijk bedienbare secties heeft.

INFO

- **Prijs incl:** € 1.087,79
- **Distributie:** Roland Central Europe
- **Internet:** www.roland.com, www.roland.com

Roland maakte ondertussen al jaren combiklavieren, met daarin zeer realistische en breed inzetbare Hammond-geluiden, inclusief mechanische drawbars en een selectie aan e-piano's en andere handige livesounds; zij het zonder die losse secties. Nu haakt Roland met de VR-09 in op de trend die voor Nord en Hammond zo succesvol is, en noemt het resultaat een V-Combo.

Vlieggewichten

De verbindende factor lijkt het gebruiksgemak te zijn, wat wordt onderstreept door de weinig ambitieuze synthsecties en de beperkte mogelijkheden om aan de pianogeluiden te sleutelen. De orgelsecties daarentegen hebben bij Nord, Hammond en Roland veel te bieden. Mechanische drawbars, zeer realistische leslie-effecten, veel instellingen zoals leakage, key

click bij aanslaan en loslaten, distortion, individuele snelheden voor de roterende hoorn en basspeaker, en afhankelijk van het merk meer of minder verfijningen op allerlei gebied.

Wat de Roland V-Combo VR-09 in elk geval op de Nord Electro voor heeft, is het feit dat je splits en layers kunt gebruiken. Op de Electro 4D kun je het orgel weliswaar in een Upper- en een Lower-zone verdelen, maar daar houdt het op. Ook is de VR-09 aanzienlijk goedkoper dan zowel de Hammond SK1 als de Nord Electro 4D, en is het gewicht een stuk lager: 5,5kg, waar de andere twee respectievelijk 7kg en 7,65kg wegen. Maar het gewicht van alle drie is goed beschouwd belachelijk laag, dus 5,5kg is al bijna geen verkoopargument meer. Niettemin, elke kilo minder is meegenomen.

Keuzes maken

Geluiden kiezen op de VR09 is heel simpel – recht voor je vind je drie keuzetoetsen: Organ, Piano en Synth. Als je op een van de drie drukt, wordt de betreffende sectie geactiveerd. Op het bedieningspaneel

vind je dezelfde secties verder uitgewerkt.

De orgelsectie heeft drawbars en andere typische orgelfuncties, zoals Percussion en Chorus/Vibrato, en een volumeregeling. De pianosectie heeft alleen vier voorkeuzetoetsen (Piano, E Piano, Clav en Others) én een volumeregeling. De synthsectie heeft acht voorkeuzes als Brass, Lead, Pad en andere min of meer universele aanduidingen voor synthgeluiden, en ook weer een volumeregeling.

Als je op de voorkeuzetoetsen in de piano of synthsectie drukt (bijvoorbeeld op E Piano), dan kun je vervolgens met het datawiel of de cursortoetsen je keuze verfijnen. Onder E Piano kom je dan bijvoorbeeld negen elektrische piano's tegen, waaronder Rhodes- en Wurliizer-varianten, en de onvermijdelijke DX7-achtigen. In totaal zijn er 233 sounds voorhanden.

Stapelen

Als je twee geluiden tegelijkertijd wilt bespelen, druk je gewoon twee van de sectietoetsen recht voor je gelijktijdig in. Je kunt dus twee verschillende secties stapelen, maar ook twee synth- of pianosounds. Hiervoor druk je

gewoon binnen één sectie op twee van de voorkeuzetoetsen tegelijkertijd en kies je vervolgens de gewenste sounds. Door daarna op het splitknopje in de Synth- of de Organsectie te drukken, wordt het klavier in twee zones verdeeld. Het splitpunt is instelbaar.

Je kunt de geluiden met effecten behandelen. Hiervoor is er een effectsectie met individuele draaiknoppen voor Overdrive, Tone (een soort eq met een tamelijk extreme werking), Compressor, MFX (zelf toe te wijzen multi-effect), Delay en Reverb. Al deze effecten hebben eenknopsbediening, wat betekent dat je zelf nauwelijks parameters tot je beschikking hebt, alleen maar een soort meer/minder-knop. Dat maakt de bediening wel kinderlijk eenvoudig.

De effectsectie en de leslie werken bij een layer op beide geluiden, en bij een split alleen op de bovenste klavierzone. Bij een split met twee orgels werken ze wel op beide klavierzones.

Zwaaien

Er is ook een sectie Drums, waarin je songs (audio of standaard midi files) kunt opnemen

of afspelen als je een usb-stick op de VR-09 aansluit. Verder kun je er natuurlijk drumsounds kiezen om met het klavier te bespelen. Je kunt begeleidingsritmes activeren en er is een looper. Loopers zijn in de mode, en ik moet bekennen dat het ook voor een toetsenist aanstekelijk kan werken.

Helemaal links zit de voor Roland-apparaten welhaast verplichte D-Beam controller. Hieraan kun je allerlei functies toekennen. Grappig is het om bijvoorbeeld het omschakelen van het leslie-effect van langzaam naar snel te regelen door in de lucht boven de D-Beam te zwaaien, al zitten er naast de pitchbend/modulatiehendel ook knoppen die daar speciaal voor bedoeld zijn. Jammer genoeg zit de D-Beam erg dicht bij de overdriveknop, en het overkwam me een paar keer dat ik meer vervorming wilde, maar meteen ook een sneller draaiende leslie kreeg.

Al deze instellingen, dus geluidskeuze, split of layer, volumes en de effectinstellingen, kun je opslaan als Registration. Daarvan zijn er 100, onderverdeeld in 25 banken. Met een Next-schakelaar kun je doorschakelen als je opeenvolgend te gebruiken sounds keurig hebt gerangschikt.

Wat bij het doorlopen van de sounds van de VR-09 wel opvalt, is dat wanneer je een nieuwe sound kiest terwijl je de toetsen ingedrukt houdt, er subiet wordt overgeschakeld. Sterker nog: de nieuwe sound wordt ook >>

Van de keurige orgels maak je zonder enige moeite snerpemde, gierende Deep Purple-versies

>> nog eens opnieuw getriggerd. Dat is niet erg van deze tijd en voor livegebruik érg onhandig.

Openbaring

Een aantal van de drawbars van de orgelsectie fungeert tegelijkertijd als instelknoppen voor de synthsounds. Zo bedienen de drawbars voor 16', 5^{1/2}' en 8' respectievelijk de attack, decay en release. De 1'-drawbar en de level-schuif besturen dan de cutoff-frequentie en de resonantie van het filter. Dit werkt niet bij alle sounds, want er zitten ook sounds tussen die helemaal niet op cutoff- en resonantie-instellingen reageren.

De genoemde functies zijn overigens ook meteen de enige parameters die op de VR-09 zelf zijn te beïnvloeden. Dit wordt heel anders als je een iPad gebruikt om de sounds te bewerken (helaas zijn er geen Mac OSX- of Windows-editors beschikbaar). Dit kan draadloos met Roland's wifi-dongle WNA1100-RL of rechtstreeks via een usb-kabel en Apple's Camera Connection Kit. Met een iPad openbaart de synth zich dan als een virtueel-analoge synth met drie parts, waarin gemakkelijk de contouren van de Roland Gaia zijn te herkennen. Een erg goede feature die de VR-09 erg veel meerwaarde geeft!

Ook het bewerken van de orgelsounds wordt met een iPad een stuk comfortabeler,

het voetklavier. Zoals gebruikelijk bij Hammond orgels kun je ook hier je voeten gebruiken om baspartijen te spelen. De VR-09 heeft hiervoor een aparte aansluiting aan de achterkant waarop je een Roland PK-6 of PK-9 kunt aansluiten.

Ronken en gieren

De sounds klinken zo smeug als we van Roland gewend zijn. Ze zijn eigenlijk allemaal mooi gedetailleerd en de orgelsounds zijn buitengewoon overtuigend, niet in de laatste plaats door het uitstekende Leslie-effect. Hoewel bijvoorbeeld veel van de brassgeluiden je tegemoet spetteren, is het allemaal tegelijkertijd bijna benauwend braaf. Natuurlijk zijn de piano's heel mooi, en Roland zou Roland niet zijn als de synthstring gewóón breed en niet de alles overtreffende trap van breed zouden zijn.

Oordeel echter niet te snel als je deze V-Combo gaat uitproberen. Met het relatief bescheiden aantal functies dat je tot je beschikking hebt, kun je de sounds van de VR-09 namelijk compleet verbouwen. Van de beschaafde e-piano's maak je gemakkelijk dynamische, ronkende soul- en funkpiano's. Laet de meegeleverde Dyno-My-Rhodes links liggen en maak zelf een ijzige, snoeiharde, jaren tachtig George Duke-Rhodes. Van de keurige orgels maak je zonder enige moeite

SPECIFICATIES

- 61 aanslaggevoelige toetsen
- 128-stemmig polyfoon
- 233 sounds
- 100 Registrations (4x25 banken)
- single, dual en split keyboard
- parts: organ (3x), piano (2x), synthesizer (2x), drums (1x), gm2 (16x)
- effecten: overdrive, tone, compressor, multi-effect (20x), delay (6x), reverb (6x), roterende speaker (2x)
- weegave van smf-(0), wav-, mp3- en aiff-bestanden
- opname in smf-(0) en wav-formaat (44,1kHz/16-bits)
- looper: 20 seconden stereo
- 52 ritmepatronen
- lcd-display: 128x64
- aansluitingen: stereo-uit (2x ¼" jack), hoofdtelefoon (¼" jack, stereo), externe ingang (mini-jack, stereo), sustainpedaal (¼" jack), expressiepedaal (¼" jack), midi-in/out, PK-in (8-pins din), usb-b (naar computer), usb-a (extern geheugen)
- voeding: meegeleverde netvoedingadapter of 8x oplaadbare AA-batterijen (optioneel)
- afmetingen: 1.008x 300x106mm (bxdxh)
- gewicht: 5,5kg

simpel te bedienen effectsectie die hiervoor verantwoordelijk is. De Overdrive klinkt gewoonweg briljant, al hoor je bij het verdraaien van de potmeter wel het doorlopen van de stappen. De vreemde eq en de simpele compressor verrichten in dit verband regelrechte wonderen; indrukwekkend! En zo braaf als de basissounds klinken en het uiterlijk van deze V-Combo ook doet vermoeden, zo beestachtig komt hij uit de hoek als je er even wat tijd in steekt.

Conclusie

Het is duidelijk dat ik niet metéén om was. Daar waar de Nord Electro 4D en de Hammond SK1 (en SK2) je onmiddellijk voor zich weten te winnen door de overtuigende en mooi uitgebalanceerde fabriekssounds, sta je met de VR-09 eerst even met lege handen. Het intens saai uiterlijk speelt daar ook een rol in. De Nord Electro's stralen sowieso veel meer klasse uit en, eerlijk is eerlijk, de Nord-pianosounds zijn gedetailleerder en de Hammond SK1 B3's zijn vetter. Daar staat tegenover dat de VR-09 wel erg licht en compact is, uitstekende synth- en pcm-sounds in huis heeft, geluidsmatig zeer veel te bieden heeft en na wat experimenteren ook bijzonder inspirerend is. Op het eerste gezicht weinig sexappeal, dus, maar toch buitengewoon aantrekkelijk! ■

HET OORDEEL

+	• zeer overtuigende orgelsounds • uitstekende effecten en leslie-simulatie • diepgaand editen synth via iPad • gewicht
-	• wisselen van sounds • looper zonder undo • design • synth-edit alleen via iPad

Met een iPad openbaart de VR-09 zich als een virtueel-analoge synth met drie parts

want je ziet tegelijkertijd de instellingen van het Upper- en het Lower-klavier, én die van

snerpende, gierende Deep Purple-versies. Het is met name de zeer doeltreffende en

